

Nieuws van Toen en Nu / 32

Van 0 tot nummer 100

Wie houdt niet van getallen? Ook mensen die rekenblind zijn of een bloedhekel aan wiskunde hebben. We geven 'kroonjaren' (30, 40, 50, 60, 65, 70, 75, etc.) net wat meer aandacht dan jaren die het met een 'gewoon' getal moeten stellen. Daarom vieren we dus 75 jaar bevrijding. Verder kregen nogal wat getallen in het leven van alle dag een bijzondere betekenis. Dertien bijvoorbeeld, een getal met een slechte reputatie. Het brengt ongeluk! Vrijdag de dertiende... geen dag om het huwelijk in te treden. Of neem elf... het gekkengetal. De elfde van de elfde is niet voor niets het begin van het carnavalsseizoen.

'Wereld in getallen' is een veel gebruikte rekenmethode voor groep 1 t/m 8 van de basisschool (uitgever Malmberg)

Ons rekenstelsel is gebaseerd op het getal 10. Niet zo gek als we bedenken dat we tien vingers hebben. Beginnende rekenaars gebruiken niet voor niets al hun vingers bij het maken van lastige sommetjes. Het kan natuurlijk ook anders. Zo maakten de inwoners van het oude Mesopotamië gebruik van een twaalfallig rekenstelsel: men telde met de duim de vingerkootjes van de overige vingers van een hand. Het getal 10 heeft vanouds een link met de Tien Geboden en de tien plagen in Egypte. Voor gelovige Joden geldt dat als er tien mannen bijeen zijn, de dienst in de synagoge kan doorgaan.

Ook 3 is een getal dat er uitspringt. Het refereert aan de Heilige Drie-eenheid, Er kwamen drie wijzen uit het Oosten. Petrus verloochende zijn meester driemaal, waarna de haan driemaal kraaide. Jezus verliet op de

derde dag het graf. Voor veel westerlingen is 7 een geluksgetal. Chinezen geven in dat opzicht de voorkeur aan 666.

De astronauten van ruimteschip Apollo-13 zouden in april 1970 de derde maanlanding uitvoeren. Op de heenweg ging het al mis. Een zuurstoftank ontplofte en met veel moeite wisten de ruimteschipbreukelingen naar de aarde terug te keren. Het ongeluk had voorkomen kunnen worden als het ruimteschip een ander nummer had gekregen, vonden bijgelovige critici. Daarom ontbreekt in veel wolkenkrabbers de dertiende etage en hebben veel hotels geen kamer met het nummer 13...!

Het getal 0 is een buitenbeentje. Het is een fictief cijfer om rekenen eenvoudiger te maken. Rond 600 werd het al in India gebruikt. De Arabieren importeerden het twee honderd jaar later in het Midden-Oosten. Rond 1300 gingen Europese handelaars er gebruik van maken, zeer tegen de zin van de kerk die grote moeite had met die 'heidense' nul.

Tenslotte 'nummer honderd', een oude aanduiding voor het toilet. Het werd in Nederland voor het eerst in 1658 gesignaleerd. Het Franse woord voor honderd is cent. Die klank lijkt veel op het Franse woordje 'sent', een vervoeging van het werkwoord sentir, dat ruiken betekent...

Floor Looy / oktober 2019